Ezidiler kimlerdir

Hüseyin Görmenoğlu: Ezidiler kimdirler? İnançları nasıldır?

Kürtçe "İlâh" anlamına gelen iki kelime vardır: Bunlar "Ezda" ve "Xweda"'dır. Ezda, yaratan, veren ve var eden demektir. Xweda ise kendiliğinden var olan manasındadır.

Ezidiler, Kürtçe konuşan etnik dinî bir topluluktur. Asıl vatanları tarihte Asurluların bir parçası olan Irak'ın Ninova ve Musul şehridir. Suriye, Türkiye, İran, Ermenistan ve Gürcistan'da da Ezidîler yer yer yaşıyorsa da, buralarda yaşayanlar zamanla Avrupa'ya, İsveç'e ve Almanya'ya göç etme eğilimine girmişler ve azalmışlardır.

Ezidiler'in, Zerdüştlük ve Eski Mezopotamya dinlerinden uzanan bir dinî inanç yapısı vardır. İlâh olarak Azda'ya inandıklarından kendilerine Ezidi denmiştir.

Ezidilik inancında Azda dünyanın yaratıcısıdır. Azda dünyayı yaratıp yaşatma işinde meleklere de görev vermiştir.

Ezidiler, Dördüncü Emevî Halifesi I. Mervan'ın soyundan gelen Şeyh Adi bin Misafir'i mürşid kabul ederler.

Şeyh Adi bin Misafir, 12. Yüzyılda İslâm sufiliği ile Zerdüştlük ve mahalli Mezopotamya dinlerini kaynaştırmış ve Ezidilik inancının bu günkü şeklini ortaya çıkarmıştır. Bu kaynaştırmada Yezid bin Muaviye'ye Sultan Ezi denmiştir. Sultan Ezi yerin nuru ve insanlığın sevinci demektir. Dolayısıyla bu kaynaştırmadan dolayı kendilerine yer yer Yezidî dendiği de oluyor.

Ezidiler kendilerine "Azday Halkı" derler.

Başlıca inançları şunlardır: İnançlarına göre ilk yaratılan Şahid bin Car'dır. Ezidiler Şahid bin Car'ın soyundan gelmişlerdir. Sonradan Ezidi olunmaz. Günde 3 defa güneşe dönerek ibadet ederler. Tabiata saygı esastır. Bazı ağaçlar mukaddes bilinir. Nisan ayında evlenmezler. İnançları gereği bal kabağı, ceylan eti ve marul yemezler. Lacivert rengini kutsal renk sayarlar ve bu renkte elbise giymezler.

Ezidilikte şeyhler, pirler ve müritlerden oluşan üç kastlı bir hiyerarşik yapı vardır.

Kastlar kendi aralarında evlenirler. Başka bir din mensubuyla evlenen aforoz edilir ve hatta öldürülür. Yeni doğanlar vaftiz edilir. Boğa kurban edilir. Reenkarnasyon'a inanırlar.

Ezidilik, yer yer İbrahimi dinlerden etkilenmiş olmakla beraber, batıl bir inanç sistemidir.